

DE ECONOMISCHE EVOLUTIE VAN DE REGIO NOORD-NEDERLAND

FRW/UU, VH2EC 2002-2003

*Collegeserie Economische evolutie
van steden en regio's, deel IV*

dr. W.J. Meester

prof.dr. P.H. Pellenbarg

p.h.pellenbarg frw rug 2003

COLLEGE-PLANNING

⌘ 13.2.2003

"Economische evolutie van het Noorden na WO2 I

PROBLEMEN (Pellenbarg)

⌘ 18.2.2003

"De regionale strategie voor het Noorden:

BELEID (Pellenbarg)

⌘ 20.2.2003

"Het imago van de vestigingsplaatsen"

BEELDVORMING (Meester)

⌘ 25.2.2003

Excursie Oost-Groningen, Delfzijl en Eemshaven"

ILLUSTRATIE (Pellenbarg)

p.h.pellenbarg frw rug 2003

DE PROBLEMEN VAN NOORD-NEDERLAND; *opzet 1e college*

⌘ **Het gebrek aan eenheid**

- *fysisch*
- *sociaal/cultureel*
- *economisch*
- *bestuurlijk*

⌘ **Sterkte-zwakte analyse**

⌘ **Situatie-analyse**

(m.b.t. ruimte, bereikbaarheid en arbeidsmarkt; samenwerking in en imago van het gebied)

p.h.pellenbarg frw rug 2003

ONTWIKKELINGSBELEID mbt NOORD-NEDERLAND; *opzet 2e college*

⌘ **Het regionaal beleid sinds 1950**

- ontwikkelingsgebieden en ind.kernen
- IPR en ISP (I-IV)
- ISP V: de marktsector wordt betrokken

⌘ **het “rapport Langman” van 1997**

⌘ **het zog. “Kompas-beleid”: de overheid doet het weer zelf**

⌘ **Promotiebeleid**

p.h.pellenbarg frw rug 2003

BEELDVORMING MBT NOORD-NEDERLAND; *opzet 3e college*

- ⌘ De mental map van Nederlandse ondernemers in de jaren 80 en 90
- ⌘ De mental map van Noord-Nederlandse ondernemers in de jaren 80 en 90
- ⌘ Neighbourhood effects
- ⌘ Beeldbepalende factoren
- ⌘ Afstand en waardering
- ⌘ Conclusies

p.h.pellenbarg frw rug 2003

De illustratie: Excursie naar Oost-Groningen, Delfzijl en Eemshaven

“Groningen in evolutionair perspectief”

- ⌘ 19e eeuw: veenkoloniale bedrijvigheid
- ⌘ Het gas: bodemschat zonder bedrijvigheid
- ⌘ De resultaten van het industrialisatiebeleid Delfzijl in de problemen & lege Eemshaven
- ⌘ Groningen, een moderne stad
- ⌘ 21 eeuw: bedrijvigheid door de superkabel?

p.h.pellenbarg frw rug 2003

Gebrek aan eenheid 1

FYSISCH-GEOGRAFISCHE LANDSCHAPPEN

AANTAL LANDSCHAPSTYPEN

(Totaal in Nederland: 28 typen)

⌘ Noord Nederland: 15 of 17

⌘ Oost Nederland: 7

⌘ West Nederland: 12

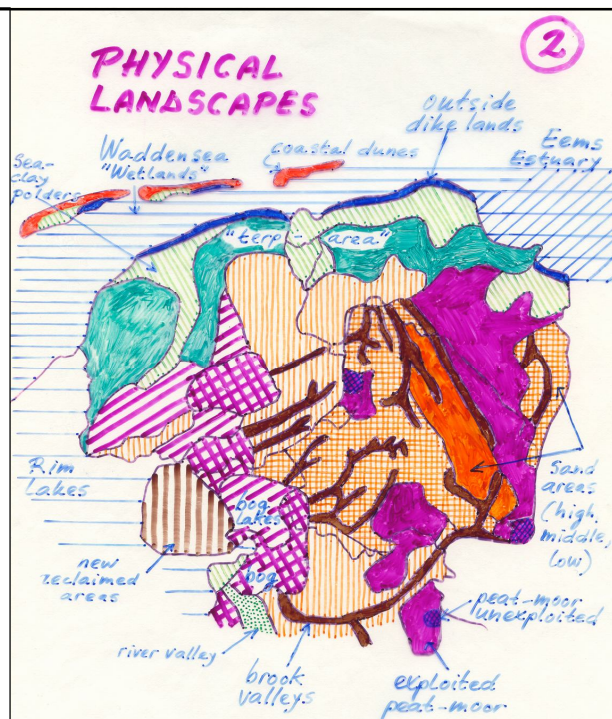
⌘ Zuid-Nederland: 10

(bron: Atlas van Nederland)

p.h.pellenbarg frw rug 2003

De fysisch-geografische landschappen van Noord-Nederland

(in totaal 17 typen.
Bron: Wet. Atlas van Nederland)

Gebrek aan eenheid 2

SOCIAAL-CULTURELE VERSCHILLEN

- ⌘ Geen gemeenschappelijke geschiedenis, geen gemeenschappelijk erfgoed
- ⌘ Drie zeer geprofileerde streektalen
(*Fries officieel 2e landstaal; Fries en Saksisch zijn officieel aangemeld ingevolge het European Charter for Minority Languages*)
- ⌘ Drie duidelijk verschillende regionale culturen (zang, literatuur, sport)

p.h.pellenbarg frw rug 2003

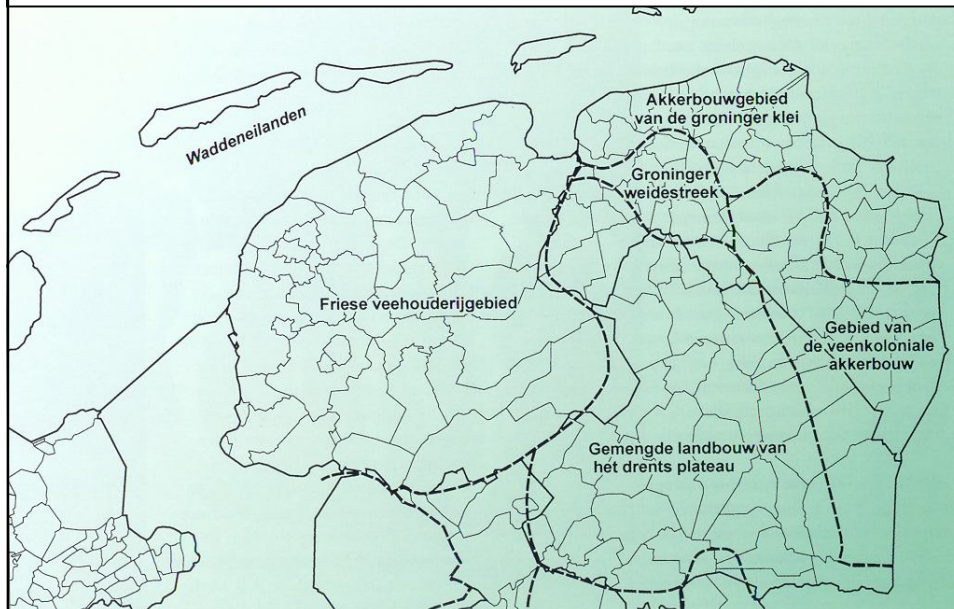
Gebrek aan eenheid 3

ECONOMISCHE LANDSCHAPPEN

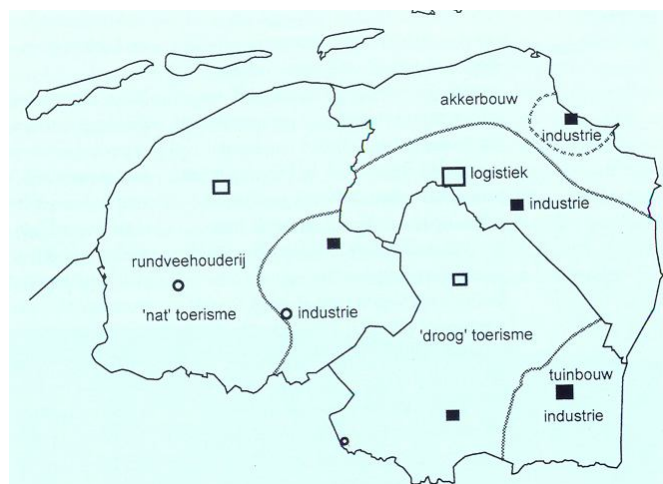
- ⌘ Keuning's mozaiek der funkties
(schets uit de jaren 50)
- ⌘ Wever's herinterpretatie van dat mozaiek
(eind jaren 90)
- ⌘ Een totaalbeeld: drie typen regio's en drie typen steden (Pellenbarg)
- ⌘ Ontwikkelingszones

p.h.pellenbarg frw rug 2003

KEUNING 1955
“HET MOZAIEK DER FUNCTIES”

HET MOZAIEK DER FUNCTIES
 VOLGENS WEVER IN 1998

p.h.pellenbarg frw rug 2003

“ECONOMISCHE LANDSCHAPPEN” in Noord-Nederland

(vlgs Pellenbarg)

Gebrek aan eenheid 4 BESTUURLIJKE VERDEELDHEID

- ⌘ Noord-Nederland was nooit één bestuurlijke regio, behalve in de franse tijd
- ⌘ Budget voor regionaal beleid leidt steeds tot vechten om de pot met geld
- ⌘ Eerste poging tot eenheid: BCN (jaren 80)
- ⌘ Tweede poging: het SNN (jaren 90, 2e helft) (samenwerkingsverband noord-nederland)
- ⌘ Lobby n.a.v. Langmanrapport zeer succesvol!

p.h.pellenbarg frw rug 2003

Noord-Nederland één geheel? WAT VINDT HET VOLK ERVAN?

Eén Noordelijke provincie?

(enquête-uitslag, in procenten) (FRW/RUG januari 1994)

Inwoners van	JA!	Maakt niet uit	NEE!
Zuid-Nederland	10	33	57
Oost-Nederland	13	23	64
West-Nederland	15	27	58
Noord-Nederland	22	18	60
<i>Groningen</i>	32	16	52
<i>Friesland</i>	12	14	74
<i>Drenthe</i>	22	24	54
Nederland totaal	15	26	59

p.h.pellenbarg frw rug 2003

SWOT Analyse van Noord-Nederland 1 (KPMG 1996)

STERKTEN:

Ruimte, rust, landschap
Milieukwaliteit
Bereikbaarheid
Infrastructuur voor kennis en opleiding
Enkele sterke clusters

KANSEN:

Tekort ruimte en rust elders
Europees zwaartepunt verschuift noordwaarts
"Verblijfskwaliteit" wordt steeds belangrijker bij keuze woon- en werk-plaats

ZWAKTEN:

Zwakke sectorstructuur
Hoge werkloosheid (maar dat is ook een kans)
Negatieve beeldvorming
Gering organiserend vermogen, geen zelfvertrouwen

BEDREIGINGEN

Planologische beperkingen
Sectorale belangen frustreren de vernieuwingen in het landelijk gebied
Teveel gretigheid - gaat ten koste van de kwaliteit

p.h.pellenbarg frw rug 2003

SWOT Analyse van Noord-Nederland 2 (Min EZ 2003*)

STERKTEN:

Sterke eigen clusters
Arbeidsmentaliteit
Ruime arbeidsmarkt
RUG/Hbo/kennis-instellingen
Weinig congestie
Bestuurlijke dienstverlening
Leefomgeving
Ruimte voor Economie

KANSEN:

Versterking clusters door
- meer kennisoverdracht
- stimulering innovatie
- vergroting export
Aanleg Zuiderzeelijn

ZWAKTEN:

Exportgerichtheid
Innovatiekracht
Economische massa
Filiaalbedrijven
Afstand tot kerngebied
Stedelijke omgeving
Imago
Opleidingsniveau

BEDREIGINGEN:

Verstopping Groningen en
Leeuwarden
Ongunstig landbouwbeleid
Gebrek aan technisch
personeel

* bron:

*Naar Gebiedsgerichte
economische perspec-
tieven.*

MinEZ Den Haag
dec 2002

p.h.pellenbarg frw rug 2003

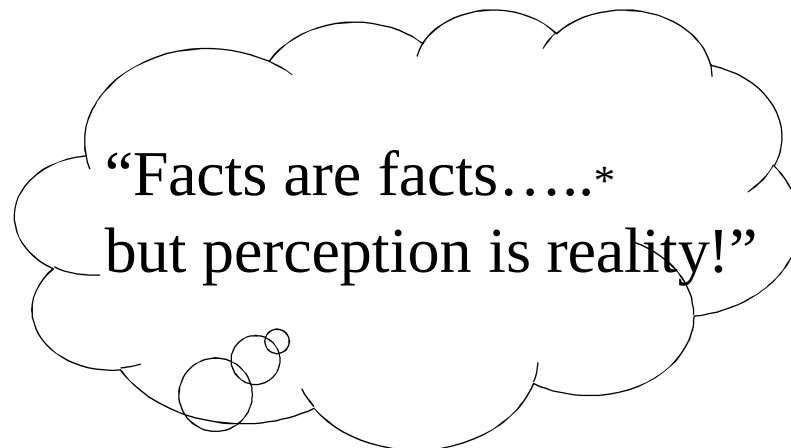
SITUATIE-ANALYSE: "Vestigingsplaats Noord Nederland"

*Adviescollege voor de Markt
11 April 2001
Provinciehuis Groningen*

*P.H. Pellenbarg
Faculteit Ruimtelijke
Wetenschappen RUGroningen*

p.h.pellenbarg frw rug 2003

Albert Einstein

“Facts are facts.....*
but perception is reality!”

* voor feiten: zie de nota Koers op het Noorden 2000
p.h.pellenbarg frw rug 2003

Regionale Concurrentietoets VNO/NCW 2001

- ⌘ Groningen na Amsterdam tweede mainport voor ICT
- ⌘ Bereikbaarheid&uitbreidingsruimte N-Ned: bovengemiddeld
- ⌘ Maar in Groningen heeft 33% toch ruimtegebrek, 7% wil naar elders verhuizen; in Drenthe nog meer
- ⌘ Drenthe qua bereikbaarheid 't beste van heel Nederland
- ⌘ Gebrek aan kantoorruimte zowel in Groningen als Drenthe
- ⌘ Problemen bij vervullen vacatures
- ⌘ Imago Groningen 5,9; Drenthe 6,4 (landelijk gem. 6,5)
- ⌘ Imago wordt wel steeds beter
- ⌘ Noordelijke samenwerking uitstekend
- ⌘ Zweeftrein van essentieel belang

p.h.pellenbarg frw rug 2003

Vestigingsplaats Noord-Nederland: sleutelfactoren

- ⌘ ICT
- ⌘ Bereikbaarheid
- ⌘ Ruimtegebrek
- ⌘ Arbeidsmarkt
- ⌘ Imago
- ⌘ Samenwerking
- ⌘ De kernzones

p.h.pellenbarg frw rug 2003

Vestigingsplaats Noord-Nederland: sleutelfactoren en -vragen

- ⌘ ICT: meer nodig dan een kabelknooppunt?
- ⌘ Bereikbaarheid: een snelle treinverbinding?
- ⌘ Ruimtegebrek: verhuisneiging bedrijven?
- ⌘ Arbeidsmarkt: wel of geen braindrain?
- ⌘ Imago: waar willen de ondernemers zitten?
- ⌘ Samenwerking: ook Leeuwarden stedelijk netwerk?
- ⌘ De kernzones: verkeerd gekozen?

p.h.pellenbarg frw rug 2003

ICT/kabelknooppunt

- ⌘ Communicatiefaciliteiten als vestigingsplaatsfactor slechts relevant voor *beperkt* deel vh bedrijfsleven
- ⌘ Zware capaciteitsgebruikers zijn meestal niet de meest hoogwaardige bedrijfsonderdelen; het gaat vaak om call centres en back offices
- ⌘ Na de euforie van het milleniumjaar: ICT is een “gewone” techniek geworden en beschikbaarheid van ICT infra een normale zaak, net als telefoon en electriciteit
- ⌘ Over 10 jaar gaat alles door de lucht? Dan zou het vestigingsplaatseffect definitief weg zijn
- ⌘ Voorlopig werkt aanwezigheid vd ICT sector nog wel imagoversterkend

p.h.pellenbarg frw rug 2003

ICT/kabelknooppunt

- ⌘ Vanwege het imago-effect mag Groningen blij zijn met haar positie als internationaal kabelknooppunt
- ⌘ Succesvolle knooppunten in het digitale netwerk vallen samen met *bestaande* stedelijke knooppunten, want:
- ⌘ Digitale knooppunten zijn als *vestigingsplaatsen* vooral interessant als ze méér bieden:
 - *hoogopgeleide werknemers*
 - *universiteit/kenniscentrum*
 - *ruimte voor vastgoedontwikkeling*
 - *vooruitziende en coöperatieve overheid*
- ⌘ Wat internationale ICT bedrijven ook graag willen is een (grote) luchthaven in de buurt. Motief voor MZB!

(motivering Tycom
voor Groningen als
vestigingsplaats)

p.h.pellenbarg frw rug 2003

Bereikbaarheid/Snelle treinen

- ⌘ Bereikbaarheid Noord-Nederland is goed en slecht (geen files, maar afstand tot de Randstad wordt als groot gevoeld)
- ⌘ Snelle treinverbinding: voor bedrijfsleven niet echt belangrijk, effecten op bedrijfsvestiging liever niet overschatten
- ⌘ Woon-effecten lopen voor op werk-effecten. Maar de Randstad loopt echt niet leeg
- ⌘ Alleen de MZB is echt interessant voor het Noorden
- ⌘ Via imago-effect is MZB toch indirect van belang voor ontwikkeling bedrijvigheid

p.h.pellenbarg frw rug 2003

De Magneetweefbaan

- ⌘ Bedrijfseconomisch gezien is vooral het stuk tussen Amsterdam en Almere/Lelystad aantrekkelijk. Hier functioneert de MZB als metro
- ⌘ Aanleg in fasen: wijkend perspectief voor verbinding naar het Noorden
- ⌘ Planologische inpassing bij Amsterdam nog een groot probleem
- ⌘ Financiering via grondontwikkeling bij halteplaatsen niet zeker.
- ⌘ In het Noorden lijkt vooral Heerenveen kansrijk. Maar werkt de provincie daar wel aan mee?

p.h.pellenbarg frw rug 2003

Ruimtegebrek/bedrijfsverhuizing

- ⌘ Ruimte voor bedrijfsuitbreiding in het Noorden nog relatief groot
- ⌘ 33% ruimtenood en 7% verplaatsingsplannen (VNO/NCW concurrentietoets voor Groningen) is vrij normaal
- ⌘ Dat die 7% naar een andere regio wil is niet normaal!
- ⌘ Bedrijfsmigratiebalans voor Friesland en Drenthe positief, voor Groningen nog steeds negatief (?)
- ⌘ Op middellange termijn is een verdere uitwaaiëring van bedrijvigheid naar Noord-Nederland te verwachten
- ⌘ De A7 en A37 zones vangen de eerste golf op

p.h.pellenbarg frw rug 2003

Bedrijfsmigratie

saldo per provincie gemiddeld 1994/95*

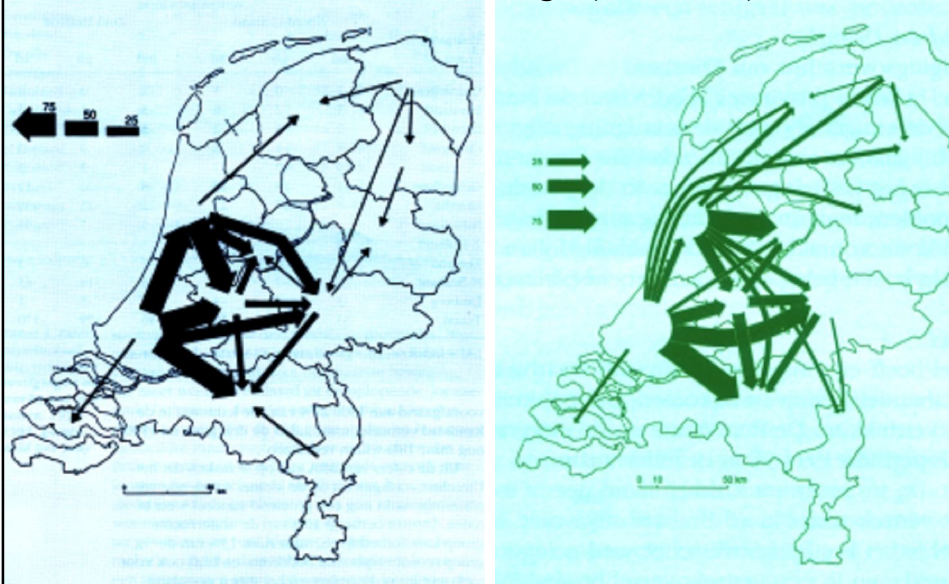
⌘ Groningen	- 45	⌘ Utrecht	- 31
⌘ Friesland	51	⌘ Noord-Holland	- 172
⌘ Drenthe	41	⌘ Zuid-Holland	- 314
⌘ Overijssel	3	⌘ Zeeland	14
⌘ Flevoland	136	⌘ Noord-Brabant	201
⌘ Gelderland	107	⌘ Limburg	10

* alleen industrie,
groothandel en
zakelijke diensten

Bron: Pellenbarg&Kemper
1999

p.h.pellenbarg frw rug 2003

Fig. 2 Interprovincial firm migrations in manufacturing, wholesale and commercial services, annual average a) 1990/91 b) 1994/95

Source: Kemper and Pellenbarg (1993, 1997)

Arbeidsmarkt/braindrain

- ⌘ *Brain drain* van het Noorden: niet echt met cijfers aantoonbaar. Studenten stromen uit (*kennisexport*) maar oudere hoogopgeleiden komen van elders vacatures bezetten
- ⌘ *Banendichtheid* is wel probleem: vooral voor 2verdieners
- ⌘ Onderschat fenomeen: *banenwisselaars*. Houden bestaand personeel minstens zo belangrijk als kunnen aantrekken van nieuw. Arbeidsvoorwaarden belangrijker dan geld!
- ⌘ Kentering in de waardering van het Noorden als werkgebied (voorrecht ipv straf)
- ⌘ Kijk niet alleen naar jongeren en werkenden. Ook (retour-) *migratie van ouderen* is economisch interessant; Ze zijn koopkrachtig en zorgbehoefstig. *Wonen is een "schone industrie"*, en levert ook veel werk op.

p.h.pellenbarg frw rug 2003

Imago/populaire bedrijfslocaties

- ⌘ Imago: groot verschil tussen
 - waardering eigen vestigingsgebied (VNO/NCW)
 - waardering van buitenaf (FRW/RUG)
- ⌘ *Beide* tonen verbetering, maar laten nog steeds te wensen over
- ⌘ In *beide* gevallen begint een positieve beeldvorming met *zelfvertrouwen*
- ⌘ In Noord-Nederland is dat zelfvertrouwen minder groot dan elders
- ⌘ Binnen Noord-Nederland zijn vooral locaties in drie van de vijf kernzones populair: A7, A28 en A37

p.h.pellenbarg frw rug 2003

Vervolg

Meer over
– *beeldvorming*
en
– *de kernzones*

bij het 2e college, over
– *regionaal beleid*

p.h.pellenbarg frw rug 2003

ONTWIKKELINGSBELEID mbt NOORD-NEDERLAND; *opzet 2e college*

- ⌘ Het regionaal beleid sinds 1950
 - ontwikkelingsgebieden en ind.kernen
 - IPR en ISP (I-IV)
 - ISP V: de marktsector wordt betrokken
- ⌘ het “rapport Langman” van 1997
- ⌘ het zog. “Kompass-beleid”: de overheid doet het weer zelf
- ⌘ Promotiebeleid

p.h.pellenbarg frw rug 2003

Het regionaal stimuleringsbeleid sinds 1950 in vogelvlucht

- ⌘ Ontwikkelingsplan ZO Drenthe 1951
- ⌘ 1951-58 Ontwikkelingsgebieden/industr.kernen
- ⌘ 1958-68 Probleemgebieden/ontwikkelingskernen
- ⌘ 1968-75 Stimulerings-/herstructureringsgebieden
- ⌘ 1975-185 IPR, WIR en SIR
- ⌘ na 1985: alleen IPR. Opkomst regionaal beleid EU
- ⌘ Sinds de jaren 70: NOM en ISP. De NOM voor rechtstreekse deelname aan ‘t ontwikkelingsproces en het ISP voor de integraliteit

p.h.pellenbarg frw rug 2003

ISP: integraal structuurplan Noord-Nederland

- ⌘ Integraal
- ⌘ Vijfjarenplannen
- ⌘ ISP IV en V: met marktsectorcommissies
- ⌘ ISP IV (1990-1995): commissies voor landbouw, havenverbonden activiteiten, steden, toerisme&recreatie, en MKB
- ⌘ ISP V (1995-2000): commissies voor landbouw, logistiek, en MKB

p.h.pellenbarg frw rug 2003

De recentste geschiedenis De Commissie-Langman

- ⌘ Voorgeschiedenis:
een onderzoek naar het “kwart miljoen scenario” (sectie RE van de FEW/RUG)
- ⌘ VROM-Minister De Boer:
regio's ontwikkelen op eigen kracht,
geen overheveling van problemen
- ⌘ Cie Langman moet ontwikkelingsbeleid voor N-Nederland schetsen. Rapport 1997

p.h.pellenbarg frw rug 2003

De recentste geschiedenis De Commissie-Langman

- ⌘ tot 2010 43.000 extra arbeidsplaatsen
- ⌘ kosten stimulering: 10 miljard gulden
- ⌘ driesporenbeleid:
 - versterken van de steden
 - verhogen van kwaliteit landelijk gebied
 - clustering van economische activiteiten in **economische kernzones**
- ⌘ Dit wordt *integraal overgenomen* in het beleid van Groningen, Friesland en Drenthe: **Kompas voor het Noorden** (1999)

p.h.pellenbarg frw rug 2003

Aandachtspunten in “*Kompas voor het Noorden*” 2000-2006

- ⌘ **Bedrijvigheid in kernzones**
 - versterking marktsector
 - versterking arbeidsaanbod
 - optimalisering internationale transportassen
 - verbetering bereikbaarheid kernzones
- ⌘ **Stedelijke centra**
 - woningmarkt
 - werkgebieden inh stationslocaties
 - kwaliteitsimpuls binnensteden, stedelijke voorzieningen
 - hoger onderwijs versterken, kennispotentieel uitbuiten
- ⌘ **Landelijk gebied**
 - marktgerichte land- en tuinbouw
 - leefbaarheid en vernieuwing landelijk gebied
 - toerisme en recreatie

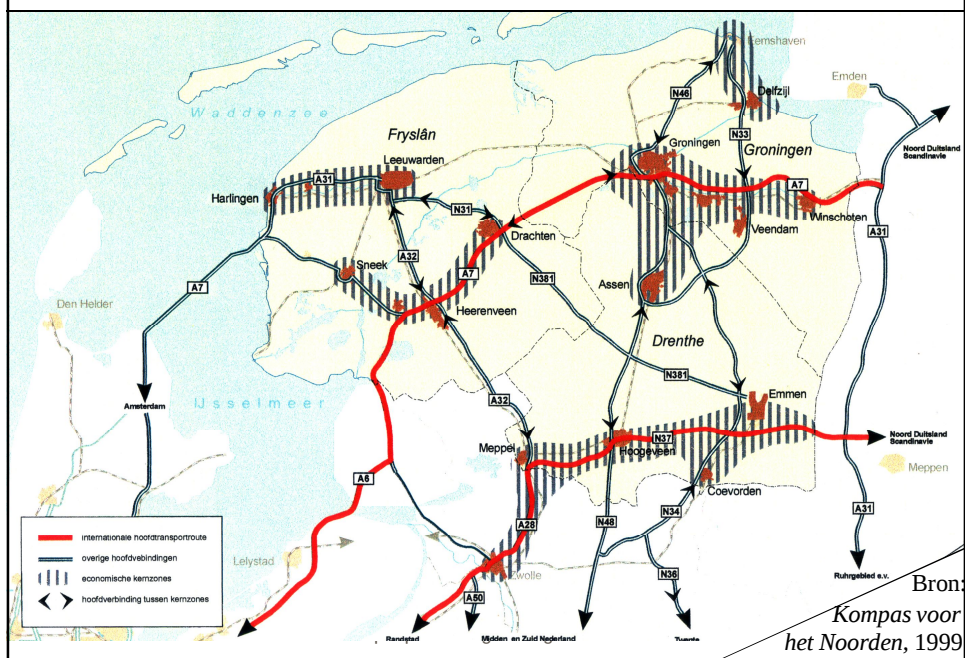
p.h.pellenbarg frw rug 2003

Samenwerking: *geografische* keuzes maken! De *economische kernzones*

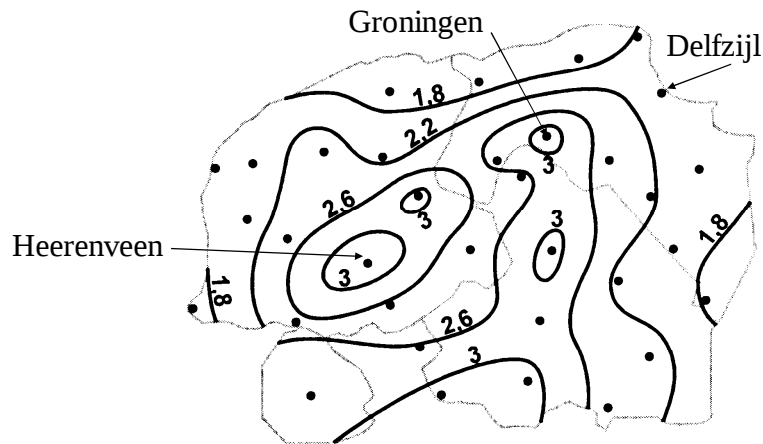
- ⌘ Hoe zien ze eruit?
- ⌘ Vergelijking met toplocaties in de beeldvorming
- ⌘ Geschiedenis van de kernzones
- ⌘ relatie naar de 5e nota: “netwerken”
- ⌘ Keuzes herzien?
- ⌘ Het “Friese Anker”

p.h.pellenbarg frw rug 2003

Economische kernzones N-Nederland

Figuur 5.3 Gemiddelde waardering vestigingsplaatsen Noord-Nederland 1997

Locational preference by entrepreneurs, North-Netherlands 1997

p.h.pellenbarg frw rug 2003

De Kernzones: voorgeschiedenis

- ⌘ Iets over de **voorgeschiedenis** v.d. econ. kernzones:
- ⌘ De *logistieke grondplaat* van ISP IV werd een kaart met *kernzones* in ISP V
- ⌘ De kaart met kernzones kwam in *Langman*, en daarna in *Kompas voor het Noorden*
- ⌘ Via Kompas kwamen de kernzones in de 5e nota RO als "*regionale stedelijke netwerken*"
- ⌘ Voor de Westergozone en vooral Eemsmond is dat dus *klinkklare nonsens*
- ⌘ Kernzone is een economisch concept, netwerk een ruimtelijk (ontwikkelings) concept

p.h.pellenbarg frw rug 2003

Het “stedelijk netwerk” in Noord-Nederland (5e Nota)

- ⌘ Groningen wel maar Leeuwarden niet: *terecht* maar frustreert samenwerking
- ⌘ Leeuwarden *geen* deel van netwerk Groningen-Assen wegens (RUG 2000, TNO 2001)
 - *geringe economische relaties* (Gron-Assen 6x zoveel als Gron-L'den)
 - *geringe woon-werk relaties* (Gron-Assen 10x zoveel pendel als Gron-L'den)
- ⌘ Leeuwarden vormt *wel* een netwerk met Drachten en Heerenveen!

p.h.pellenbarg frw rug 2003

De Kernzones/keuzes herzien?

- ⌘ Echte regionale stedelijke netwerken in Noord-Nederland: twee of hooguit drie
 - 1) het Friese netwerk Leeuwarden-Heerenveen-Drachten
 - 2) het Zuiddrentse netwerk Meppel-Hoogeveen-Coevorden-Emmen (dit netwerk is georiënteerd op Zwolle)
 - 3) Met enige goede wil zou men in de Veenkolonien een netwerk Winschoten-Veendam-Stadskanaal kunnen zien
- ⌘ Over de regionale stedelijke netwerken Westergo en Eemsmond liever niet meer praten!
- ⌘ Kijkend naar het Friese stedennetwerk is het logischer de kernzones hier te herzien:
A7 zone + Leeuwarden = “het Friese anker”

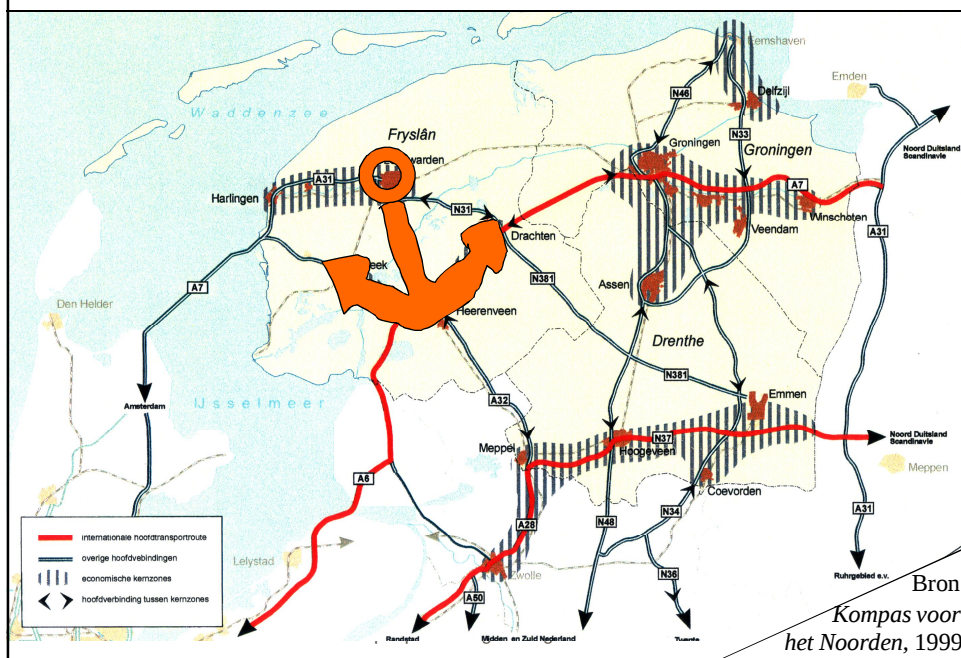
p.h.pellenbarg frw rug 2003

Oplossing: “het Friese anker”

- ⌘ Kijk niet naar Harlingen, schrap de Westergozone
- ⌘ Kijk niet naar Groningen, vergeet dat netwerk
- ⌘ Focus op het **Friese** steden-netwerk, waarvan Leeuwarden het onmiskenbare centrum is, en waarbinnen ‘n duidelijke takenverdeling bestaat
- ⌘ Combineer het centrum van het Friese steden-netwerk met het centrum van de A7 zone, en maak van Leeuwarden-Heerenveen de as van één krachtige Friese economische ontwikkelingszone: **“het Friese anker”** (Ybema 2000)

p.h.pellenbarg frw rug 2003

Het Friese anker

Harlingen baalt van uitspraken professor

LC 11-10-01

HARLINGEN - Econoom Piet Pellenbarg, nog wel een Harlinger van geboorte, heeft het in Harlingen verbruid. De professor van de Rijksuniversiteit Groningen hield Leeuwarden onlangs voor dat een uitbreiding van de Westergozone niet in de richting van Harlingen moet worden gezocht, maar zuidwaarts, in de richting van Heerenveen. Pellenbarg zei dit in september tijdens een lezing voor de Fryske Akademy.

Tijdens de gemeenteraadsvergadering van gisteravond deed D66'er Johan Erents zijn beklag over de gepeperde uitspraken van de hoogleraar in de ruimtelijke economie. Pellenbarg vindt het zinniger een sterke A7-zone te creëren, dan de lijn Leeuwarden-Harlingen te ver-

sterken. „Wat vinden wij daarvan?“, vroeg Erents aan de burgemeester.

Chris Arlman reageerde met een kwinkslag. „Ik verwissel Pellenbarg wel eens met weerman Jan Pelleboer.“ Beiden slaan de plank volgens Arlman wel eens mis. „De professor gedraagt zich een beetje als weerman: ook hij gaat met een natte vinger in de lucht staan.“

De burgemeester begrijpt de kritische houding van Pellenbarg allerminst. In Noordwest-Friesland komen immers een hoop projecten van de grond: de havenuitbreiding in Harlingen, het glastuinbouwproject in Berlikum en de verkoop van bedrijventerreinen rondom Leeuwarden. „We zijn hier goed bezig.“

‘Pellenbarg verdient grootste papegaai’

Harlingen - Als het aan burgemeester Arlman van Harlingen ligt, dient de Groninger hoogleraar economie prof. dr P. Pellenbarg van cabaretier Jack Spijkerman de prijs voor de ‘grootste papegaai’ te krijgen. Arlman zei dit gisteravond in de raadsvergadering na vragen van D66'er J. Erents over een lezing die Pellenbarg onlangs hield.

Pellenbarg betoogde dat Leeuwarden voor economische samenwerking beter niet meer naar Groningen en de Westergozone kan kijken, maar naar de A7-zone bij Heerenveen. De Westergo- en Eemsmondzone corresponderen volgens hem niet met qua ligging en imago goed scorende plaatsen. Oud-Har-

linger Pellenbarg adviseert Leeuwarden zich daarom aan te sluiten bij Heerenveen, dat hij ziet als de meest populaire vestigingsplaats voor nieuwe bedrijven in Noord-Nederland. Pellenbarg deed Arlman denken aan Pellenboer, ooit een populaire weerman. „Als deze man betaald zou worden volgens het waarheidsgehalte in zijn voorspellingen had hij geen droog brood meer te eten.“ Volgens Arlman gaat het juist uitstekend met de Westergozone. „Voor de nieuwe haven van Harlingen bestaat veel belangstelling, Franeker heeft haar kanaalbrug en ook de Leeuwarder bedrijfterreinen ontwikkelen zich goed.“

Frisch Dagblad

12-10-2001

Zaterdag 5 oktober 2002

LC

Adviesbureau bepleit sterke Westergozone

LEEWARDEN – Leeuwarden en omringende gemeenten moeten zich voor economische groei concentreren op de zone Harlingen-Franeker-Leeuwarden-Burgum. Dit advies geeft het Rotterdamse bureau BVR voor de ontwikkeling van de regio tot 2030. BVR-topvrouw Riek Bakker ziet geen heil in een keuze voor de 'noord-zuidas', in de richting van Grou en Heerenveen.

PROMOTIEBELEID mbt Noord-Nederland

- ⌘ Drenthe: muisstil
- ⌘ Friesland: geen gecoördineerde actie
- ⌘ Groningen: de interessantste case van regio-marketing van heel Nederland
 - veel geld
 - langdurig volgehouden
 - centrale slagzin
 - integratie van acties
 - effectmetingen

p.h.pellenbarg frw rug 2003

Tot slot: wat is de beste *visie* op de toekomst van Noord-Nederland

- ⌘ De **evolutionaire** visie?
(innovatie, path dependance)
- ⌘ De **institutionele** visie?
(netwerken, inbedding, en vertrouwen)
- ⌘ De kwestie v.h. **ondernemersvertrouwen**
in de regio lijkt erg cruciaal:
 - hoofdkantoren trekken weg
 - doorstarters/groeiers trekken weg
 - geen echt geloof in de Eemshaven
 - stad en universiteit vertrouwen elkaar niet
 - kan men de overheid wel vertrouwen?

p.h.pellenbarg frw rug 2003